

15.6.2026

Välfärdskoordinators, kulturdirektörens, ungdoms- och idrottschefens förslag till utlåtande gällande "Västra Nylands välfärdsområde om förslag till principer för beviljande av organisationsstöd":

Bedöm vilka konsekvenser de föreslagna ändringarna har för organisationernas verksamhetsförutsättningar för att främja välfärd och hälsa.

Det föreslagna systemet för organisationsunderstöd innehåller flera positiva element, men väcker också oro ur små kommuners och små föreningars perspektiv. Förändringen från allmänt understöd till allmänt verksamhetsstöd kan betraktas som ändamålsenlig, då den skapar bättre förutsättningar för även mindre föreningar att ansöka och erhålla finansiering. Detta kan i sin tur stärka det förebyggande arbetet och möjliggöra en bredare verksamhet, exempelvis inom kultur och social samvaro i olika verksamhetsmiljöer.

Organisationers verksamhetsförutsättningar har generellt försvagats under de senaste åren. Nationella förändringar i finansieringen, särskilt nedskärningarna i STEA-understöden, har redan haft märkbara effekter på verksamheter. Detta ökar behovet av regionala stödformer, i synnerhet för små föreningar med begränsade ekonomiska och administrativa resurser.

Det finns en risk att de föreslagna kriterierna och kraven ytterligare försvårar situationen för mindre aktörer. Krav på strategisk koppling, systematisk uppföljning och omfattande dokumentation kan vara resurskrävande och svåra att uppfylla.

Det är särskilt viktigt att säkerställa att föreningsverksamhet och service når hela välfärdsområdet, eftersom föreningarnas roll i mindre kommuner ofta är avgörande för invånarnas välmående. Hangö stad understöder att det allmänna verksamhetsunderstödet riktas främst till lokal organisationsverksamhet. Våra föreningar har en central roll i det förebyggande arbetet inom välfärd och hälsa, speciellt gällande lågtröskelverksamhet och social gemenskap.

Bedöm hur principerna för beviljande av understöd stöder organisationernas möjligheter att genomföra regional organisationsverksamhet.

Principerna för beviljande av understöd och organisationernas möjligheter att genomföra regional organisationsverksamhet kan stärka samarbetet mellan kommuner, välfärdsområdet och organisationer. Det är positivt att man strävar till att främja samordning inom hela välfärdsområdet. Däremot finns det en påtaglig risk för att utfallet i praktiken blir ojämnt. Det är av stor betydelse att säkerställa att understöden bidrar till ett likvärdigt utbud av föreningsverksamhet inom hela välfärdsområdet och inte koncentreras till större centralorter eller redan resursstarka organisationer.

Man bör beakta de geografiska avstånden och tillgängligheten och eventuellt inkludera särskilt stöd för deltagande i perifera områden. Det är viktigt att regionalisering inte leder till centralisering på bekostnad av lokala behov. Föreningarnas verksamhet har en avgörande betydelse för invånarnas välbefinnande.

Bedöm hur den föreslagna poängsättningen av ansökningar stöder bedömningen av ansökningar om understöd.

Den föreslagna poängsättningen bidrar till ökad struktur, transparens och jämförbarhet i bedömningen av ansökningar, vilket är positivt ur ett förvaltningsperspektiv. Samtidigt finns det en risk att modellen i alltför hög grad styr verksamhetens innehåll och prioriteringar.

Poängsättningen ger intryck av att gynna faktorer såsom formellt samarbete, tydliga strategiska kopplingar till välfärdsrådets strategi, dokumenterad verksamhet samt mätbar och verifierbar påverkan. Dessa kriterier gynnar i regel större organisationer som har tillgång till personal, etablerade nätverk och utvecklade administrativa rutiner.

Föreningar kan ha svårt att uppfylla vissa av poängsättningens fastställda kriterier. Den lokala föreningsverksamheten har stor betydelse och når målgrupper med låg tröskel, men det finns inte nödvändigtvis resurser för omfattande dokumentation, systematisk uppföljning och strategisk rapportering. Särskilt i glesbefolkade områden kan verksamhetens omfattning framstå som begränsad, även om dess betydelse för det lokala samhället och invånarna är stor. I små kommuner är antalet aktörer också litet, vilket försvårar uppbyggnaden av samsarbetsstrukturer, även om det lokala samarbetet i praktiken fungerar väl. Kontakter med välfärdsrådet kan saknas eller vara informella, vilket försvårar en tydlig beskrivning av samarbetet i ansökningsprocessen.

Den lokala föreningsverksamheten har en stor betydelse och når målgrupper med låg tröskel, men kan sakna resurser för omfattande dokumentation, systematisk uppföljning och strategisk rapportering. I synnerhet i glesbygdsområden kan verksamhetens räckvidd framstå som begränsad, men har en stor betydelse för det lokala samhället och invånarna.

Vi anser att poängsättningen i sin nuvarande form inte fullt ut fångar verksamhetens faktiska värde och påverkan. För att säkerställa en mer rättvis och ändamålsenlig bedömning bör större vikt fästas vid lokal genomslagskraft, låg deltagartröskel, verksamhet som skapar gemenskap samt även informella samsarbetsformer och konkreta exempel på verksamhetens nytta.